

PROJEKTAS „AUKŠTOJO
MOKSLO PRIEINAMUMO
DIDINIMAS MARIJAMPOLĖS
SAVIVALDYBĖJE, SIEKIANT
UŽTIKRINTI KOLEGINIŲ
STUDIJŲ KOKYBĘ“

ABSOLVENTŲ APKLAUSOS REZULTATAI

Ataskaita

Parengė
dr. Vida Česnuitytė

Vilnius, 2021

TURINYS

1. Įvadas.....	3
2. Apklauso rezultatai	4
2.1. Apklauso dalyvių socialinės-demografinės charakteristikos.....	4
2.2. Motyvacija studijuoti Marijampolės kolegijoje	5
2.3. Studijų turinio, kokybės ir sąlygų vertinimas	9
2.4. Nematerialinės studijų aplinkos vertinimas	11
2.5. Materialinės studijų aplinkos vertinimas	13
2.6. Įgytų kompetencijų ir kvalifikacijų vertinimas	14
2.7. Įsidarbinimas baigus studijas.....	17
3. Išvados	23

1. ĮVADAS

Ši ataskaita yra projekto „Aukštojo mokslo prieinamumo didinimas Marijampolės savivaldybėje, siekiant užtikrinti koleginių studijų kokybę“, kuriame studijų kokybės būklė Marijampolės kolegijoje vertinama iš skirtingų pozicijų, sudėtinė dalis. Projekte numatyta, jog studijų kokybė bus įvertinta iš dėstytojų, studentų, absolventų ir socialinių partnerių pozicijų. Čia pateikiami kolegijos absolventų apklausos rezultatai.

Atlikta absolventų apklausa, ir gauti empiriniai duomenys sudaro galimybę išsiaiškinti studijų kokybės Marijampolės kolegijoje vertinimus iš absolventų pozicijos skirtingais aspektais (nuomonė apie motyvaciją studijuoti Marijampolės kolegijoje, studijų turinio, kokybės ir sąlygų vertinimas, įgytų kompetencijų ir kvalifikacijų vertinimas, įsidarbinimas baigus studijas).

Tikimasi, kad tyrimo rezultatai bus panaudoti studijų kokybės Marijampolės kolegijoje tobulinimui.

Socialinių partnerių atstovų apklausos metodologija

Socialinių partnerių atstovų apklausa atlikta 2020 m. lapkričio – gruodžio mėnesiais. Dėl esamos situacijos – karantino dėl COVID-19 pandemijos, pasirinktas elektroninės apklausos metodas.

Tyrimo instrumentas. Apklausei atlikti buvo parengtas standartizuotas klausimynas, kuris buvo suderintas su užsakovu, o galutinis variantas – suskaitmenintas.

Standartizuotą klausimyną sudaro penkios struktūrinės dalys:

- A. Informacija apie Jus.
- B. Motyvacija studijuoti Marijampolės kolegijoje.
- C. Studijų turinio, kokybės ir sąlygų vertinimas.
- D. Įgytų kompetencijų ir kvalifikacijų vertinimas.
- E. Įsidarbinimas baigus studijas.

Iš viso klausimyną sudaro 18 klausimų: A dalyje pateikiami 5 klausimai, B dalyje – 4 klausimai, C dalyje – 6 klausimai, D dalyje – 2 klausimai, E dalyje – 6 klausimai.

Klausimai yra įvairių tipų: lenteliniai, su adaptuotomis Likert skalėmis, bei atvirieji, kuomet apklausos dalyviai turi galimybę pateikti nestruktūruotą atsakymą.

Parengus elektroninį klausimyną internete, nuoroda į jį buvo platinama elektroniniu paštu. Tai yra, kartu su kvietimu dalyvauti apklausoje elektroniniame laiške buvo siunčiama nuoroda į klausimyną internete.

Atrankinė imtis. Apklauso dalyviai – Marijampolės kolegijos absolventai. Kad apklauso duomenys pateiktų statistiškai patikimus rezultatus, numatyta apklausti kuo daugiau generalinės visumos atstovų. Tyrimo dalyvių atrankos metodas – atsitiktinė tikimybinė atranka.

Tyrimo dalyvių atrankos generalinė visuma yra 138 Marijampolės kolegijos absolventų. Klausimynus užpildė 75 absolventai. Toks užpildytų klausimynų kiekis sudaro 54 proc. nuo generalinės visumos, ir užtikrina rezultatų statistinį patikimumą.

Tyrimo procesas. Surinkti empiriniai duomenys patalpinti į elektroninę bazę, kuri buvo analizuojama pasitelkiant SPSS 20 paketą. Empirinių duomenų analizėje naudotas aprašomosios statistikos metodai – bendrieji pasiskirstymai procentais, vidurkiai.

Atsakymų į atvirus klausimus, kai absolventai galėjo laisvai įrašyti savo nuomonę, analizei naudotas kokybinis turinio analizės metodas.

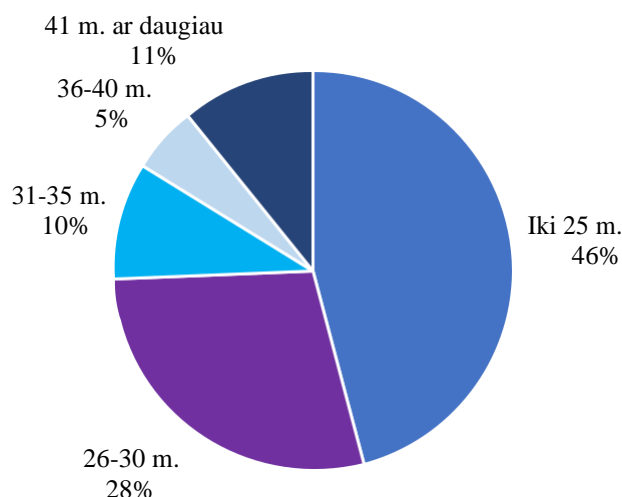
2. APKLAUSOS REZULTATAI

2.1. Apklauso dalyvių socialinės-demografinės charakteristikos

Apklausoje dalyvavę absolventai Marijampolės kolegijoje daugiausia studijavo tarp 2015-2020 m. Tik du iš jų kolegijoje studijavo ir ją baigė iki 2015 m. Beveik du penktadaliai (43 proc.) dalyvavusių apklausoje absolventų studijavo nuolatinėse studijose. Trys penktadaliai studijavo iššęstinėse studijose.

Apklausoje daugiausiai dalyvavo absolventai, baigę Socialinio darbo (n=23) ir Buhalterinės apskaitos (n=17) studijų programas. Po septynis absolventus – apklauso dalyvių baigę Vaikystės pedagogikos, ir Sveikatingumo ir grožio verslo organizavimo studijų programas. Po penkis absolventus baigę Įmonių ir įstaigų administravimo, ir Kultūros ir sporto industrijų vadybos studijų programas, po keturis absolventus – Teisės ir viešųjų pirkimų bei Verslo anglų kalbos ir komunikacijos studijų programas. Po vieną absolventą baigę Socialinės pedagogikos, Transporto logistikos technologijų, Dailės ir technologijų pedagogikos ir kitas studijų programas.

Buvo pasidomėta ir apie apklauso dalyvių amžių bei lytį. Paaškėjo, kad apklaustieji absolventai yra 20-46 metų amžiaus. Tarp jų 46 proc. yra iki 25 metų amžiaus, 28 proc. – 26-30 metų, 10 proc. – 31-35 metų, 5 proc. – 36-40 metų, ir 11 proc. – 41 metų ar daugiau (1 pav.). Pastebėtina, kad apklausoje dalyvavo 95 proc. moterų ir 5 proc. – vyrų.

1 pav. Absolventų pasiskirstymas pagal amžius (proc.)

Sprendžiant iš socialinių-demografinių apklausoje dalyvavusių absolventų charakteristikų – jauni, studijas baigę per paskutinius penkerius metus ir kt., galima tikėtis, kad absolventų pateikti studijų vertinimai atspindi dabartinę kolegijos būklę.

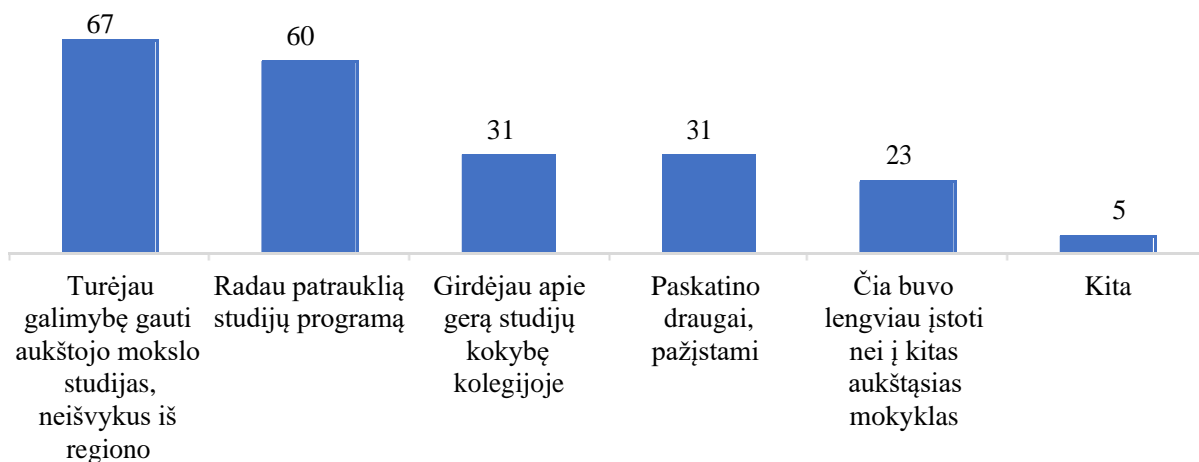
2.2. Motyvacija studijuoti Marijampolės kolegijoje

Siekiant išsiaiškinti absolventų motyvaciją studijuoti Marijampolės kolegijoje, pirmiausiai buvo paklausta, kodėl pasirinko studijas būtent Marijampolės kolegijoje, kai rinkosi, kur studijuoti. Buvo pateikti tokie atsakymų variantai:

- turėjau galimybę gauti aukštojo mokslo studijas, neišvykus iš regiono;
- radau patrauklią studijų programą;
- girdėjau apie gerą studijų kokybę kolegijoje;
- paskatino draugai, pažįstami;
- čia buvo lengviau įstoti nei į kitas aukštąsias mokyklas;
- kita.

Apklausos dalyviai turėjo galimybę pateikti iki trijų atsakymų variantų. Atlikus apklausą paaiškėjo, kad dažniausias motyvas yra galimybė gauti aukštojo mokslo studijas, neišvykus iš regiono. Šį motyvą įvardijo 67 proc. apklaustų absolventų (2 pav.). Sekantis pagal populiarumą motyvas yra patraukli studijų programa, jį nurodė 60 proc. apklaustųjų. Po trečdalį absolventų įvardijo garsą apie gerą studijų kokybę kolegijoje bei draugų ar pažįstamų paskatinimus. Penktadalis teigė, jog rinkosi studijas Marijampolės kolegijoje, nes čia lengviau įstoti nei į kitas

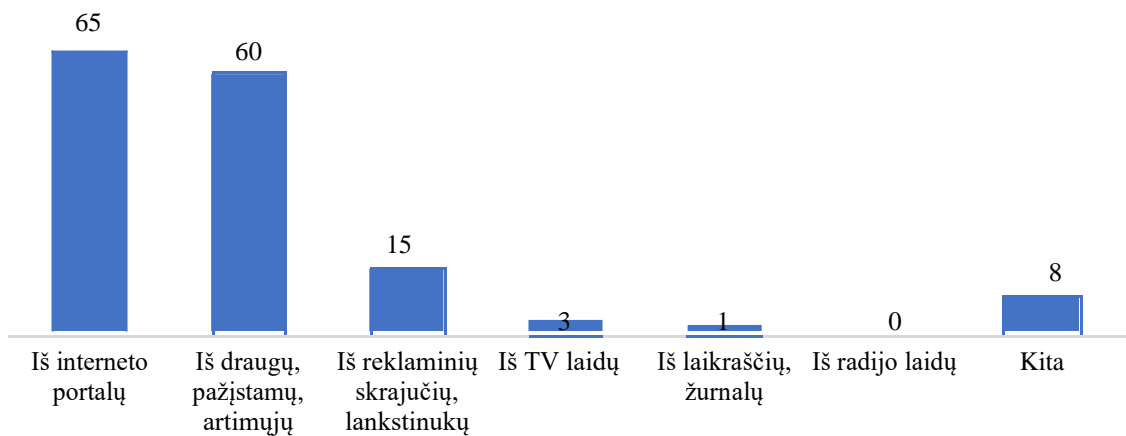
aukštąsias mokyklas. Likę keturi absolventai pateikė savo motyvus, nepateiktus klausimyne. Tai: galimybė studijuoti nemokamai, kolegijos dėstytojų paskatinimai, kt.

2 pav. Atsakymų į klausimą „Kai rinkotės, kur studijuoti, kodėl pasirinkote studijas Marijampolės kolegijoje?“ pasiskirstymas (proc.)

Iš atsakymų apie studijų kolegijoje pasirinkimą akivaizdu, kad studentai renkasi sąmoningai ir racionaliai, t. y. netolima studijų vieta, patraukli studijų programa ir t. t. Todėl galima tikėtis, kad potencialūs studentai domisi ir ieško informacijos apie studijų programą kolegijoje. Apklausoje buvo pateiktas atitinkamas klausimas. Buvo pateikti tokie atsakymų variantai: iš TV laidų; radijo laidų; laikraščių, žurnalų; interneto portalų; reklaminių skrajučių, lankstinukų; draugų, pažįstamų, artimųjų; kitų. Apklausoje dalyviai galėjo pateikti iki trijų atsakymų.

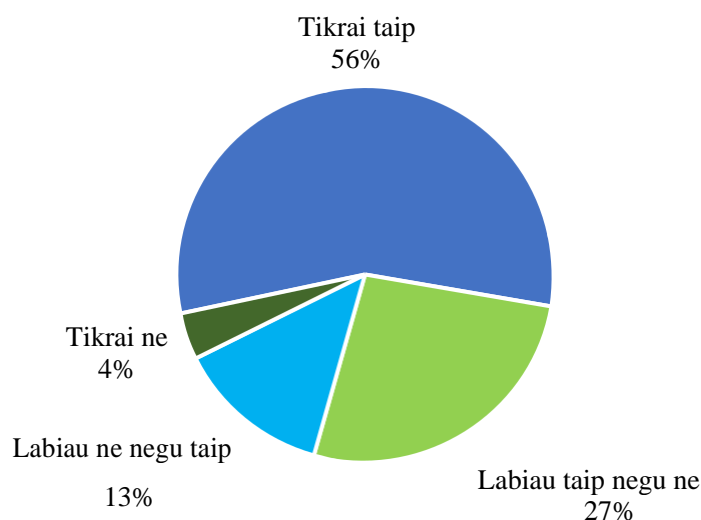
Atlikus apklausą, paaiškėjo, kad per du trečdalius absolventų studijas rinkosi pagal informaciją iš interneto portalų, du trečdaliai – kad iš draugų, pažįstamų arba artimųjų (3 pav.). Dar 15 proc. teigė, kad informaciją gavo iš reklaminių skrajučių, lankstinukų. Kitas informacijos šaltinius (TV laidos, laikraščiai, žurnalai, radijo laidos) paminėjo tik iki trijų procentų apklausoje dalyvių. Šeši absolventai – apklausoje dalyviai nurodė atsakymą „Kita“, o paprašyti įvardyti, nurodė, kad omenyje turėjo mokykloje organizuotas pažindinimo išvykas, iš kolegijos internetinio puslapio, arba tiesiog žinojo apie Marijampolės kolegijoje vykdomas studijų programas, nes gyvena tame pačiame mieste.

3 pav. Atsakymų į klausimą „Iš kur žinojote apie studijų programas Marijampolės kolegijoje?“ pasiskirstymas (proc.)

Siekiant įsitikinti, kiek absolventams yra priimtinos studijos Marijampolės kolegijoje, buvo paklausta, ar jie vėl pasirinktų tą pačią studijų programą, jeigu būtų tokia galimybė. Buvo pateikti tokie atsakymų variantai: 1=Tikrai taip; 2=Labiau taip negu ne; 3=Labiau ne negu taip; 4=Tikrai ne. Papildomai pateiktas atsakymo variantas „Nežinau“.

Atlikus apklausą paaiškėjo, kad beveik du trečdaliai (56 proc.) teigė, kad tikrai rinktųsi tą pačią studijų programą, jeigu būtų tokia galimybė (4 pav.). Beveik trečdalis teigė, kad labiau rinktųsi negu nesirinktų tą pačią studijų programą. Tik 13 proc. atsakė, kad labiau nesirinktų, negu rinktųsi tą pačią studijų programą. Vos keturi procentai teigė, kad tikrai nesirinktų tos pačios studijų programos.

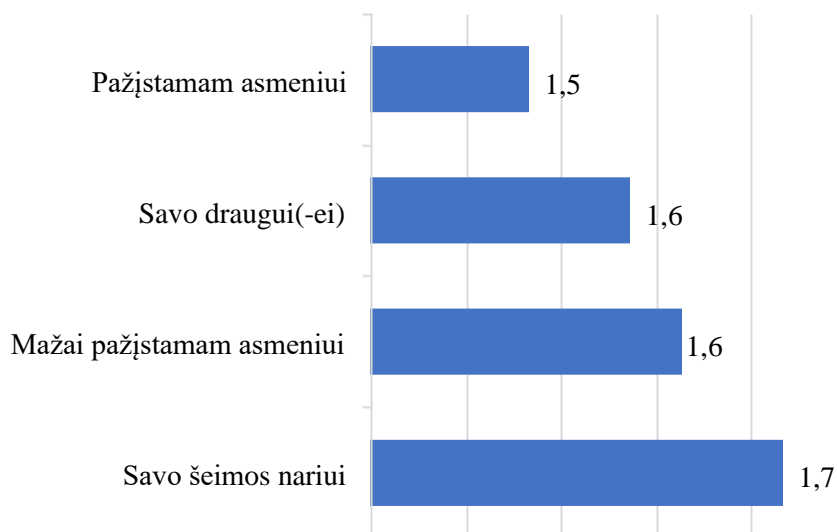

4 pav. Atsakymų į klausimą „Jei būtų galimybė iš naujo rinktis studijų programą, ar vėl pasirinktumėte tą pačią?“ pasiskirstymas (proc.) Vertinimo skalė: 1=Daugelio dalykų atveju; 2=Daugiau nei pusėje dalykų atveju; 3=Mažiau nei pusėje dalykų atveju; 4=Tik vieno kito dalyko atveju

Papildomai buvo pateiktas klausimas, ar absolventai rekomenduotų asmenims iš savo socialinės aplinkos studijuoti kolegijoje. Vertinimui buvo pateikti teiginiai:

- savo šeimos nariui;
- savo draugui(-ei);
- kitam pažįstamam asmeniui;
- mažai pažįstamam asmeniui.

Pasiūlyta vertinimų skalė: 1=Tikrai rekomenduočiau; 2=Greičiau rekomenduočiau; 3=Greičiau nerekomenduočiau; 4=Tikrai nerekomenduočiau. Papildomai pateiktas atsakymo variantas „Nežinau“. Atlikus apklausą, paaiškėjo, kad į tikrai rekomenduotų studijas nuo 48 proc. iki 55 proc. apklaustųjų. Greičiau rekomenduotų nuo 32 proc. iki 39 proc. Greičiau nerekomenduotų 7-8 proc. absolventų. Tikrai nerekomenduotų 3-7 proc. apklaustųjų. Sprendžiant iš vertinimų vidurkių, studijuoti Marijampolės kolegijoje absolventai, pirmiausia, rekomenduotų savo pažįstamam asmeniui (5 pav.).

5 pav. Atsakymų į klausimą „Ar dabar rekomenduotumėte asmenims iš savo socialinės aplinkos studijuoti Marijampolės kolegijoje?“ vidurkiai Vertinimo skalė: 1=Daugelio dalykų atveju; 2=Daugiau nei pusėje dalykų atveju; 3=Mažiau nei pusėje dalykų atveju; 4=Tik vieno kito dalyko atveju

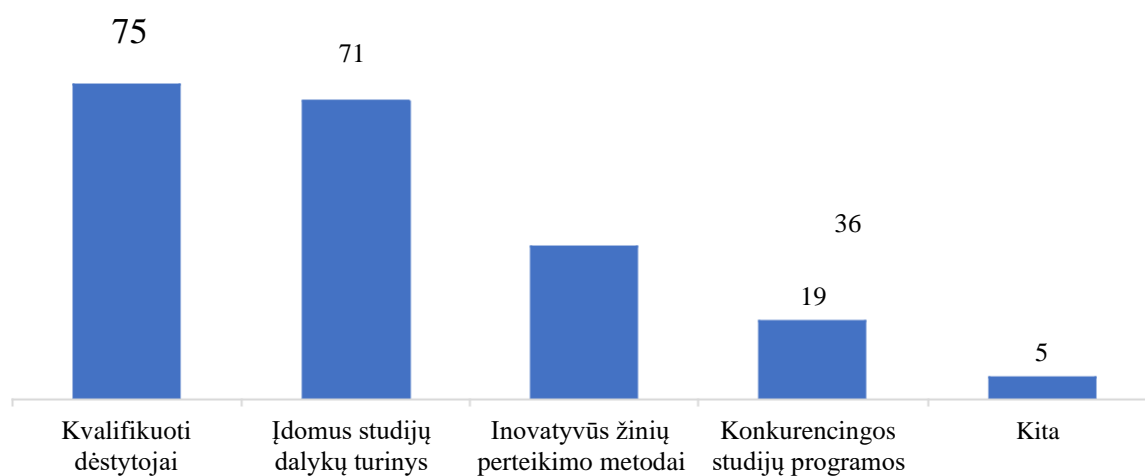
Pagal eiliškumą toliau eitų savi draugai, mažai pažįstami asmenys, ir, pagaliau, šeimos nariai. Tai, kad rekomenduotų pirmiausia, rekomenduotų savo pažįstamam asmeniui ir saviems draugams, rodo, jog absolventams studijos kolegijoje yra gana priimtinos. Deja, šios apklausos duomenimis, nėra galimybės nustatyti, kodėl vertinimai yra būtent tokie. Iš dalies šiuos rezultatus gali atspindėti tolesniuose poskyriuose pateikti apklausos rezultatai.

2.3. Studijų turinio, kokybės ir sąlygų vertinimas

Siekiant išsiaiškinti studijų turinio, kokybės ir sąlygų vertinimus iš absolventų pozicijos, pirmiausia, buvo pateiktas klausimas, kokius pagrindinius studijų turinio ir metodų Marijampolės kolegijoje privalumus jie įvardytų. Kaip galimi atsakymai, buvo pateikti variantai:

- konkurencingos studijų programos;
- įdomus studijų dalykų turinys;
- kvalifikuoti dėstytojai;
- inovatyvūs žinių perteikimo metodai;
- kita.

Apklausoje dalyviai galėjo pažymėti iki trijų atsakymų. Atlikus apklausą, paaiškėjo, kad trys ketvirtadaliai absolventų kvalifikuotus dėstytojus laiko kolegijos privalumu, ir dar 71 proc. absolventų – įdomų studijų dalykų turinį (6 pav.). Tik 36 proc. privalumu nurodė inovatyvius žinių perteikimo metodus, ir 19 proc. – konkurencingas studijų programas. Pagaliau, penki procentai nurodė atsakymą „Kita“. Paprašyti detalizuoti, absolventai įvardijo tokius kolegijos privalumus: dauguma pavyzdžių, metodų parengta praktiniais pavyzdžiais ne tik teorija; dėmesingumas – dėstytojai noriai bendrauja ir po paskaitų, stengiasi padėti ir atsakyti į visus kilusius klausimus.

6 pav. Atsakymų į klausimą „Kokius pagrindinius studijų turinio ir metodų Marijampolės kolegijoje privalumus įvardytumėte?“ pasiskirstymai (proc.)

Užklausti, kaip siūlytų tobulinti studijų turinio ir metodų kokybę Marijampolės kolegijoje, absolventai pasiūlė plėsti programų pasirinkimą ir tuo pačiu – tobulinti studijų programas ir studijų kokybę, teikiant daugiau studijų galimybių iššestiniu būdu. Absolventai taip pat pastebėjo, kad dabar užsiėmimai vyksta pateikiant didelius kiekius rašytinės informacijos, o dalis dėstytojų paskaitose pateikia tik teoriją, kurią paskaitų metu skaito. Vietoje to absolventai siūlo daugiau laiko skirti dėstomų dalykų aiškinimui pasitelkiant gyvenimiškus pavyzdžius, įtraukti daugiau

praktinių užsiėmimų valandų, daryti ekskursijas į įmones, kurios užsiima studijuojamos krypties veikla. Pastebima, kad studentai naujas žinias geriau įsimena per praktiką, todėl paskaitose dėstytojams rekomenduojama žinias perteikti per praktinius dalykus, ne tik per „sausą“ teoriją. Taip pat siūloma kviesti daugiau dėstytojų iš užsienio, kitų didžiųjų miestų. O dėstytojams – didesnę dėmesį skirti studijuojamam dalykui: paieškoti ir pasitelkti daugiau įdomesnių ir naujesnių žinių perteikimo būdų; naudotis inovatyviomis priemonėmis; pasitelkti naujausią literatūrą, rengiant studijų dalykų turinį, skirti didesnę dėmesį atsiskaitomų užduočių įvairovei. O vertinimo etape stebėti, kad vertinimai būtų objektyvesni, o ne kuo geresni, nes tai neskatina tobulėjimo.

Skatinti studentus naudoti savarankiškų darbų įvairesnių pateikčių, skatinti naudoti elektroninius bibliotekos išteklius, mokinti darbuose naudoti APA ir kitus citavimus.

Apskritai, rekomenduojama siekti kokybės, o ne kiekybės. Kelti kvalifikacijos lygį taip, kad kolegija taptų konkurencingesne ir patrauklesne įstaiga, kitų aukštųjų mokyklų kontekste. Sukurti patrauklesnes, populiariesnes studijų kryptis, kurios leistų pritraukti naujus studentus. Atnaujinti mokymo metodus, pavyzdžiui, įtraukti patyriminius mokymus, kurie leistų realiai prisiliesti prie studijuojamų dalykų darbinėje plotmėje. Stengtis pritraukti naujus studentus iš kitų regionų, jiems sukuriant patrauklias sąlygas apsigyvenant studijų laikotarpiu, profesionaliais dėstytojais, konkurencingomis studijų kryptimis, galimybėmis išvykti atlikti praktikas į užsienio valstybes. Dėstytojams skirti seminarus, kur galėtų gilinti ar patobulinti savo sukauptas žinias, kadangi jos labai greit kinta, dėstytojai turi kartas nuo karto pagilinti savo žinias ir domėtis naujovėmis, nes tai, kas buvo veiksminga prieš dvejus metus nereiškia, kad bus efektyvu ir dabar.

Nemažai siūlymų absolventai pateikė dėl praktikos ir praktinių užsiėmimų. Pavyzdžiui, teikti pagalbą studentams, surandant vietas atlikti praktikai. Rekomenduojama pasitelkti daugiau realių projektų, kuriuos galėtų vykdyti studentai. Absolventai pastebi, kad organizuojant praktikas, atsižvelgti į naujoves. Leisti studentams atlikti praktiką be baimės ir streso, nes praktikos ataskaitoje yra daug ir nesuprantamų užduočių, kurios tik mentoriui palengvina darbą, bet nesuteikia apčiuopiamos naudos studentui. Tam reikėtų keisti praktikos turinio klausimus, nes jie tikrai daug neduoda, daugiau atlieki 20 lapų klausimų negu pačią praktiką.

Absolventai parėžė ir poreikį skirti daugiau dėmesio darbui su konkrečiomis kompiuterinėmis programomis. Turėtų atsirasti šiuolaikiniai IT metodai, metodai darbui su neįgaliaisiais nuotoliniu būdu.

Materialinių studijų sąlygų atžvilgiu, siūloma atnaujinti bibliotekoje esančią informaciją. Be to, pasiūlė modernizuoti aplinką, įrengiant daugiau poilsio zonų kolegijos pastate ir teritorijoje. Taip pat pasiūlė modernizuoti virtualią aplinką. Daugiau dėmesio skirti studentų laisvalaikio galimybėms.

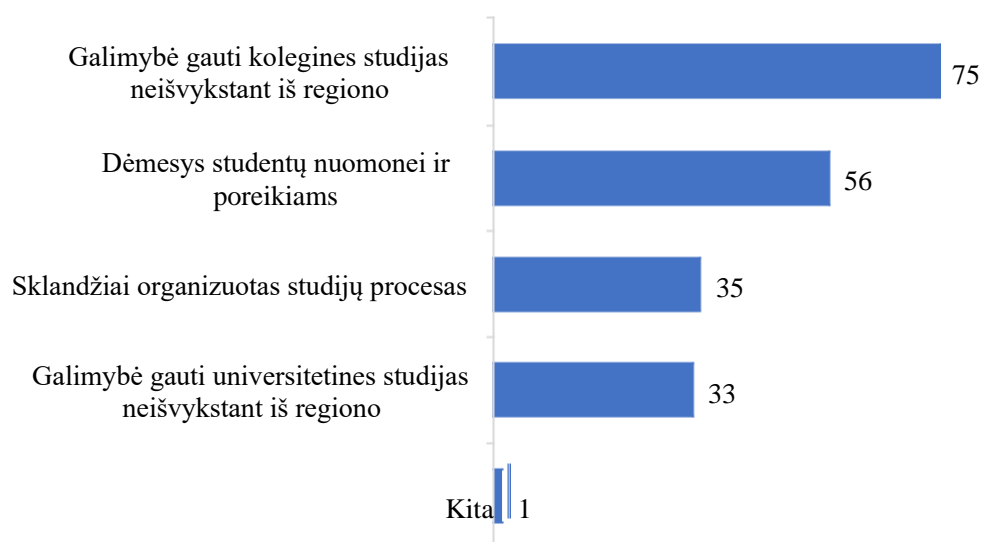
2.4. Nematerialinės studijų aplinkos vertinimas

Marijampolės kolegijos absolventai atskirai buvo paklausti, kokius pagrindinius nematerialinės studijų aplinkos privalumus Marijampolės kolegijoje įvardytų. Suformuluotas atitinkamas klausimas su galimais atsakymų variantais:

- sklandžiai organizuotas studijų procesas;
- dėmesys studentų nuomonei ir poreikiams;
- galimybė gauti kolegines studijas neišvykstant iš regiono;
- galimybė gauti universitetines studijas neišvykstant iš regiono;
- kita.

Apklausoje dalyviai turėjo galimybę pateikti iki trijų jų nuomonę atitinkančių atsakymų.

Atlikus apklausą, nustatyta, kad trys ketvirtadaliai absolventų nematerialinės studijų aplinkos privalumais, pirmiausiai, nurodė galimybę gauti kolegines studijas, neišvykstant iš regiono (7 pav.). Dar 56 proc. absolventų nurodė dėmesį studentų nuomonei ir poreikiams, 35 proc. – sklandžiai organizuotą studijų procesą, ir 33 proc. – galimybę gauti universitetines studijas, neišvykstant iš regiono. Vienas absolventas nurodė atsakymą „Kita“, kurį detalizavo taip: „Svarbu studijuoti savame regione, nes arti atvykti į kolegiją, lengviau suderinti studijas su darbu. Kartais dėstytojai per daug taikosi prie studentų nuomonės ir poreikių, tiksliau prie aplaidumo.“

7 pav. Atsakymų į klausimą „Kokius pagrindinius nematerialinės studijų aplinkos privalumus Marijampolės kolegijoje įvardintumėte?“ pasiskirstymai (proc.)

Paklausti, kaip siūlytų tobulinti nematerialinę studijų aplinką Marijampolės kolegijoje, dalis absolventų atsakė, kad nežino arba neturi nuomonės, dalis atsakė, kad niekaip nereikėtų šios aplinkos tobulinti, nes viskas ir taip gerai. Tačiau kiti absolventai pateikė visą eilę siūlymų. Pavyzdžiui, pasiūlyta, kad reikėtų daugiau ir nuoširdesnio bendravimo, skirti dėmesio studentams,

išklausti jų norus, atsižvelgti į individualius studentų poreikius. Taip pat siūloma vykdyti daugiau įvairiausių veiklų, susijusių su studentų saviraiška, kūrybiškumu. Absolventų nuomone, kūrybinės veiklos prisidėtų prie visos kolegijos bendruomenės stiprinimo, reprezentuotų inovatyvią ir veiklią kolegiją. Pavyzdžiui, studentai savo meniniais darbais galėtų prisidėti puošiant kolegiją.

Absolventai pateikė siūlymų ir dėl sklandesnio studijų proceso organizavimo. Pirmiausia, siūloma „teisingai“ sudėlioti studijų dalykus, kad atitiktų minimalų kreditų kiekį einamiems mokslo metams, kad nereikėtų kilnoti dalykų iš vieno mokslo metų į kitus, ko iš esmės, pastebi absolventai, daryti negalima. Tuo pačiu siūloma sudaryti kuo palankesnes sąlygas studijuojantiems studentams studijų grafiko požiūriu. Didinti prieinamumą studijų nuotoliniu būdu. Paskaitas pasiūlyta vykdyti neįprastose vietose: miesto bibliotekoje, parke ir t. t. Siūloma organizuoti daugiau su studijomis susijusių renginių bei išvykų. Kuriant studijų programas, atkreiptinas dėmesys į dabartinius poreikius pritaikyti studijas pagal laikmetį. Pateikta siūlymų ir dėl praktikos: reikėtų daugiau praktinių užsiėmimų; suteikti daugiau pažintinės veiklos; atnaujinant studijų programas, įtraukti daugiau praktinių dalykų. Absolventų nuomone, reikėtų gerinti paskaitų kokybę bei bendradarbiauti su įvairiais partneriais, taip suteikiant studentui galimybę gauti patirties partnerių įmonėse ne tik regioniniu mastu. Užsiėmimų metu absolventai pasiūlė įtraukti studentus į diskusijas; paskaitose turėtų būti daugiau darbo grupėse, daugiau diskusijų. Studentams turėtų būti leidžiama išreikšti nuomonę egzaminų metu, savais žodžiais atsakinėjant į klausimus.

Absolventai atkreipė dėmesį į tokias materialines studijų sąlygas kaip biblioteka ar kopijavimas. Pasiūlyta padidinti studijoms reikiamų leidinių kiekius bibliotekoje, kad būtų galima tinkamai pasiruošti paskaitom. Taip pat pasiūlyta ilginti bibliotekos darbo valandas, ir taikyti lengvesnę spausdinimo sistemą (korteliu pirkimas vertinamas kaip labai nepatogus). Be to, kolegijos patalpose pasiūlyta leisti atpalaiduojančią muziką.

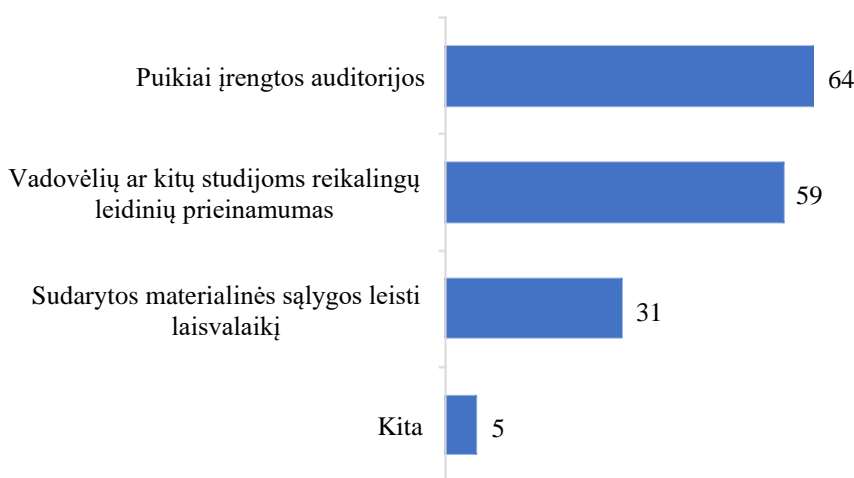
Galbūt leisti pasirinkti vieną kryptį iš kelių, kad pabaigus mokslus būtų galima dirbti pagal tą profesiją, pavyzdžiui, masažiste, nagu meistrė ir t. t. Be to, tikslinga plėsti galimybę visoms studijų programoms gauti universitetines studijas neišvykstant iš regiono. Būtų puiku, jei studentai čia galėtų baigti ir išlyginamąsias studijas bei magistrą. Galbūt būtų galima su daugiau universitetų sudaryti sutartis dėl universitetinių studijų. Akademinio personalo atžvilgiu, absolventai išsakė nuomonę, kad kolegijoje yra labai dėmesingi dėstytojai, studentas visada jaučiasi svarbus ir išklaustas. Tačiau kartu pateikė siūlymų dėstytojų atžvilgiu: siūlo taikyti dėstytojų kaitą bei dėstytojų mainus, kad šie atvyktų iš įvairių kitų kolegijų. Apklaustųjų nuomone, taip studentai turėtų daugiau galimybių susipažinti su kuo įvairesne dėstytojų sukaupta patirtimi. Dėstytojai turėtų skirti daugiau dėmesio naujausiai informacijai bei mokymo metodams. Be to, dėstytojai turi būti reiklesni, nenuolaidžiauti tinginiams, bet ir suteikti galimybę pasitaisyti.

2.5. Materialinės studijų aplinkos vertinimas

Marijampolės kolegijos absolventai buvo paklausti, kokius pagrindinius materialinės studijų aplinkos privalumus Marijampolės kolegijoje įvardytų. Suformuluotas atitinkamas klausimas su galimais atsakymų variantais:

- puikiai įrengtos auditorijos;
- vadovėlių ar kitų studijoms reikalingų leidinių prieinamumas;
- sudarytos materialinės sąlygos leisti laisvalaikį;
- kita.

Apklausoje dalyviai turėjo galimybę pateikti iki trijų jų nuomonę atitinkančių atsakymų. Atlikus apklausą, nustatyta, kad du trečdaliai apklaustųjų materialinės studijų aplinkos privalumu laiko puikiai įrengtas auditorijas, dar 59 proc. – vadovėlių ar kitų studijoms reikalingų leidinių prieinamumą (8 pav.). Dar 31 proc. absolventų privalumu laiko sudarytas materialines sąlygas leisti laisvalaikį. Penki absolventai nurodė atsakymą „Kita“. Vienas iš jų atsakymą detalizavo, kad tai yra šalia kolegijos esantis bendrabutis. Dar kelis teigė, kad visos materialinės sąlygos yra tobulintos, nes būklė prasta, ypač duomenų bazės ir bibliotekos.

8 pav. Atsakymų į klausimą „Kokius pagrindinius materialinės studijų aplinkos privalumus Marijampolės kolegijoje įvardytumėte?“ pasiskirstymai (proc.)

Paklausti, kaip siūlytų tobulinti materialinę studijų aplinką Marijampolės kolegijoje, dalis absolventų teigė nežino, arba neturi siūlymų, arba tokių siūlymų nereikia, nes ir taip viskas yra gerai. Tačiau kiti pateikė eilę siūlymų. Gana daug pasiūlymų pateikta bibliotekos atžvilgiu. Absolventų nuomone, reikalingas didesnis literatūros asortimentas, daugiau prieinamos literatūros bibliotekoje, t. y. reikėtų turtinti biblioteką. Biblioteka turėtų įsigyti daugiau naujesnės literatūros ir šaltinių, kuriais galėtų remtis savo studijose. Pastebėta, kad vadovėliai ir kiti literatūriniai leidiniai kolegijos bibliotekoje yra gana seni, o rašto darbų rašymui reikalaujama 5-10 metų

senumo literatūros šaltinių naudojimo. Taip pat pastebėta, kad reikia daugiau literatūros atskiroms studijų programoms, pavyzdžiui, teisinės literatūros, socialiniam darbui, kt. Daugiau dėmesio siūloma skirti vadovėlių informacijos leidimui, užtikrinti lengvesnį prieinamumą, iš namų prisijungiant į elektroninę biblioteką. Pasiūlyta leisti knygas pasiimti iš bibliotekos ilgesniam laikui. Duomenų bazę padaryti suprantamą ir prieinamą kiekvienam studentui.

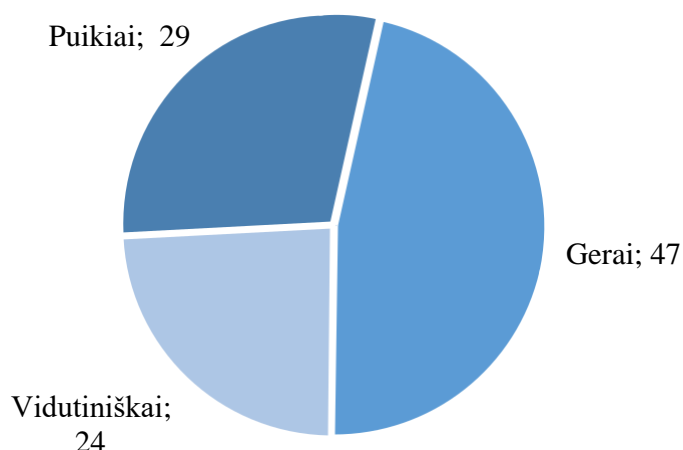
Reiktų atnaujinti auditorijas, jas kompiuterizuoti taip, kad studijų metu būtų galimybė naudotis technologijomis. Pabrėžtas Interneto ir kompiuterių trūkumas. Pasiūlyta sukurti daugiau erdvių studentams mokytis bei vykdyti saviraišką. Taip pat pasiūlyta plėsti laisvalaikio erdvę. Pateikta siūlymų ir kitų materialinių sąlygų atžvilgiu. Pavyzdžiui, atkreiptas dėmesys, kad turėtų būti užtikrintas patogesnis naudojimas spausdintuvu, sugrąžinti mokamus kopijuoklius; įrengti sveikų užkandžių ir gėrimų aparatų, valgyklą studentams; užtikrinti, kad žiemos metu veiktų šildymas, auditorijose įrengti papildomus šildytuvus; koridoriuose pastatyti daugiau kėdžių paskaitų laukimui. Pateikta ir siūlymų, kurie kažkiek yra už kolegijos kompetencijų ribų: pasirūpinti patogesniu laiku atvažiuojantį autobusą, kad nereikėtų vėluoti ar ilgai laukti paskaitos; sudaryti sąlygas į kolegiją lengvai patekti fizinei negaliai turintiems žmonėms.

Absolventai pateikė siūlymų dėl studentų materialinės paramos. Pavyzdžiui, pagal pažymius pusmečiui skirti specialią stipendiją.

2.6. Įgytų kompetencijų ir kvalifikacijų vertinimas

Marijampolės kolegijos absolventai atskirai buvo paklausti apie įgytų kompetencijų ir kvalifikacijų vertinimą. Pirmiausiai, suformuluotas klausimas „Kaip vertinate savo žinias, kurias įgijote Marijampolės kolegijoje?“ su galimais atsakymų variantais – skale: 1=Puikiai; 2=Gera; 3=Vidutiniškai; 4=Blogai; 5=Labai blogai. Papildomai pateiktas atsakymo variantas 9=Neturiu nuomonės / nežinau.

Atlikus apklausą, paaiškėjo, kad trečdalis apklaustų absolventų kolegijoje įgytas žinias vertina puikiai, 47 proc. – gerai, 24 proc. – vidutiniškai (9 pav.). Blogai arba labai blogai įgytas žinias vertinančių absolventų apklausoje nepasitaikė. Apskaičiavus vertinimų vidurkį, gautas rezultatas – 2,6, kuris reiškia vertinimą tarp „Gera“ ir „Vidutiniškai“.

9 pav. Atsakymų į klausimą „Kaip vertinate savo žinias, kurias įgijote Marijampolės kolegijoje?“ pasiskirstymai (proc.)

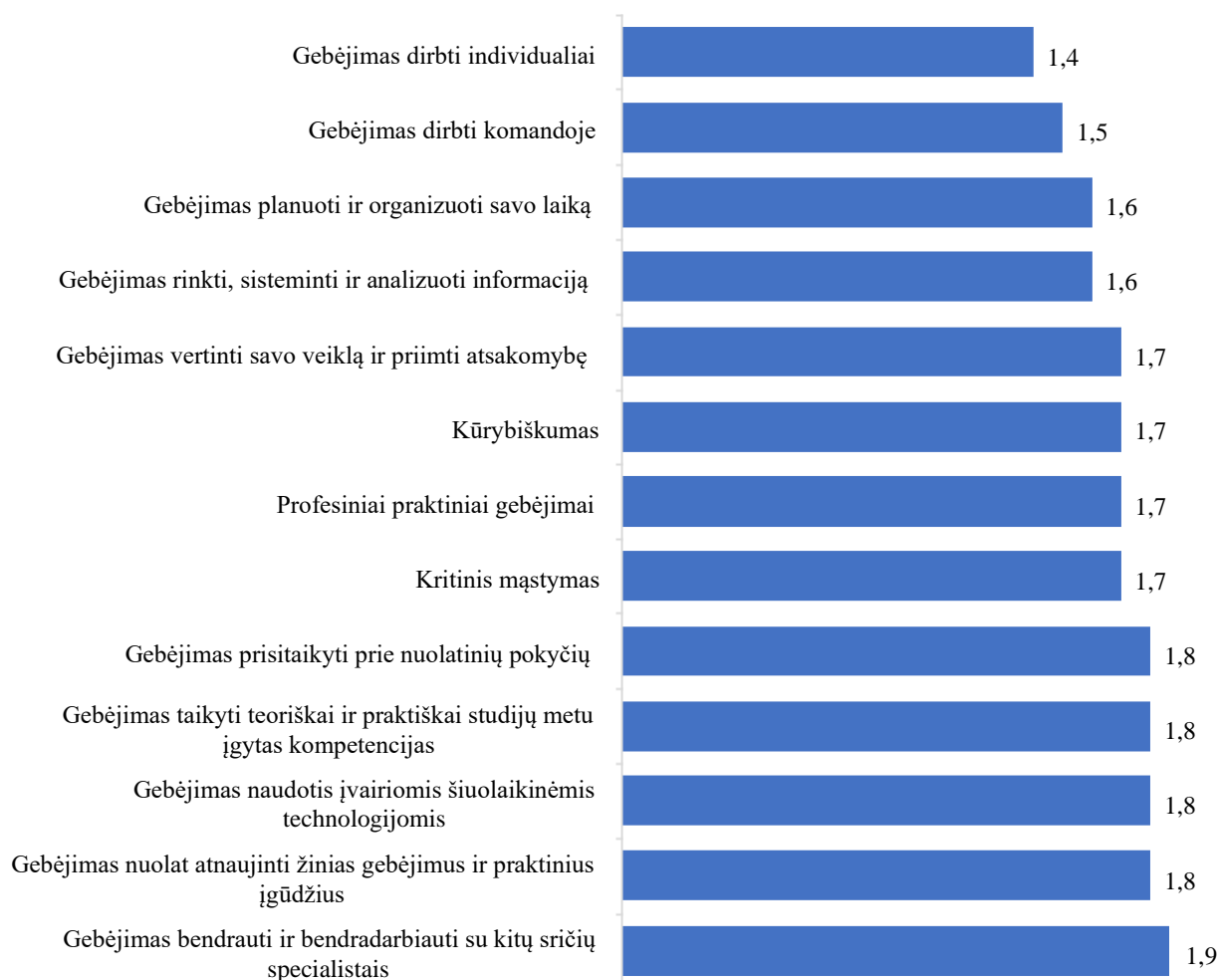
Siekiant išsiaiškinti absolventų subjektyvias nuomones apie gebėjimus, kurie buvo ugdomi studijų procese. Buvo suformuluotas klausimas, kuriame apklausos dalyviai prašomi įvertinti tokius gebėjimus:

- gebėjimas rinkti, sisteminti ir analizuoti informaciją;
- gebėjimas taikyti teoriškai ir praktiškai studijų metu įgytas kompetencijas;
- gebėjimas nuolat atnaujinti žinias gebėjimus ir praktinius įgūdžius;
- kritinis mąstymas;
- kūrybiškumas;
- gebėjimas dirbti komandoje;
- gebėjimas dirbti individualiai;
- gebėjimas planuoti ir organizuoti savo laiką;
- gebėjimas prisitaikyti prie nuolatinių pokyčių;
- gebėjimas bendrauti ir bendradarbiauti su kitų sričių specialistais;
- gebėjimas vertinti savo veiklą ir priimti atsakomybę;
- gebėjimas naudotis įvairiomis šiuolaikinėmis technologijomis;
- profesiniai praktiniai gebėjimai.

Vertinimams pateikta skalė: 1=Visiškai sutinku, 2=Greičiau sutinku, 3=Greičiau nesutinku, 4=Visiškai nesutinku. Papildomai pateiktas atsakymo variantas 9=Nežinau. Atlikus apklausą, paaiškėjo, kad atsakymuose apie visus gebėjimus dominuoja vertinimai „Visiškai sutinku“ ir „Greičiau sutinku“. Daugiausiai absolventų visiškai sutiko, kad Marijampolės kolegijoje jiems buvo suteikti gebėjimai dirbti individualiai (61 proc.) ir dirbti komandoje (52 proc.). Daugiausiai absolventų greičiau sutiko, kad kolegijoje įgijo tokius gebėjimus: kritinis mąstymas (55 proc.), gebėjimas rinkti, sisteminti ir analizuoti informaciją (53 proc.) bei planuoti ir organizuoti savo laiką (53 proc.). Tuo pačiu kai kurių gebėjimų atžvilgiu absolventai pasisakė

kritiškai. Tarp prasčiau negu kiti vertinami ir gebėjimų naudotis įvairiomis šiuolaikinėmis technologijomis, profesinių praktinių gebėjimų ugdymas. Tačiau daugiausiai absolventų greičiau nesutiko, kad kolegijoje įgijo gebėjimą nuolat atnaujinti žinias gebėjimus ir praktinius įgūdžius (18 proc.), dar 16 proc. taip pasisakė apie gebėjimą bendrauti ir bendradarbiauti su kitų sričių specialistais. Beje, dėl pastarojo gebėjimo nurodyta ir daugiausiai, lyginant su kitais gebėjimais, atsakymų „Visiškai nesutinku“ – 3 proc. Nors pastarasis procentas nedidelis, tačiau kartu su kitu kritiniu vertinimu reiškia, kad šis gebėjimas, absolventų požiūriu, nepakankamai ugdomas kolegijoje.

Apskaičiuoti gebėjimų ugdymo vertinimų vidurkiai patvirtino aukščiau nustatytas tendencijas: palankiausiai absolventai vertinamas gebėjimų dirbti individualiai ir komandoje gebėjimų ugdymą, ir mažiausiai palankiai – gebėjimo bendrauti ir bendradarbiauti su kitų sričių specialistais (10 pav.).

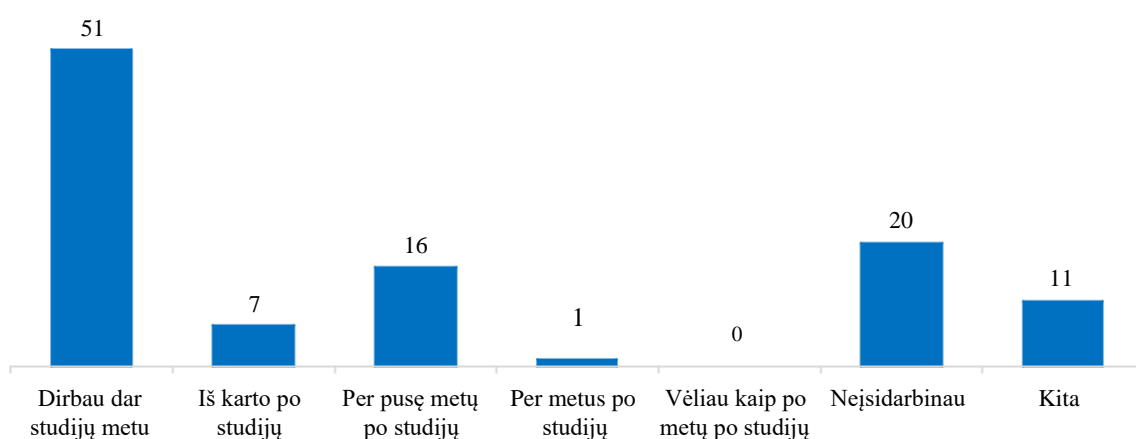
10 pav. Atsakymų į klausimą „Kiek sutinkate ar nesutinkate, kad žemiau įvardyti Jūsų gebėjimai buvo ugdomi studijų procese?“ vidurkiai
 Vertinimų skalė: 1=Visiškai sutinku, 2=Greičiau sutinku, 3=Greičiau nesutinku, 4=Visiškai nesutinku.

2.7. Įsidarbinimas baigus studijas

Marijampolės kolegijos absolventai atskirai buvo paklausti apie jų įsidarbinimą baigus studijas. Suformuluotas atitinkamas klausimas su galimais atsakymų variantais:

- dirbau dar studijų metu;
- iš karto po studijų;
- per pusę metų po studijų;
- per metus po studijų;
- vėliau kaip po metų po studijų;
- neįsidarbinau;
- kita.

Absolventai buvo prašomi pažymėti vieną labiausiai jų situaciją atitinkantį atsakymą. Atlikus apklausą, nustatyta, kad kiek daugiau nei pusė kolegijos absolventų dirbo dar studijų metu, todėl įsidarbinimo klausimas jiems nebuvo aktualus (11 pav.). Be to, 7 proc. įsidarbino iš karto po studijų, 16 proc. – per pusę metų po studijų, 20 proc. – neįsidarbino. Per metus po studijų įsidarbinusių iš apklaustųjų buvo vos vienas absolventas, o vėliau kaip po metų po studijų – nei vieno. Dar 11 proc. apklausos dalyvių nurodė atsakymą „Kitas“. Paprašyti tokį atsakymą detalizuoti, absolventai pateikė tokias situacijas apie įsidarbinimą: įsidarbino pagal specialybę praktikos metu antrame kurse, tas pats asmuo baigęs mokslus gavo dar du pasiūlymus dirbti pagal savo specialybę; dirba ne pagal specialybę; nieiškojo darbo, nes augina vaiką. Tik vienas absolventas teigė, kad neįsidarbino, nes jaučiasi nereikalingas kaip specialistas.

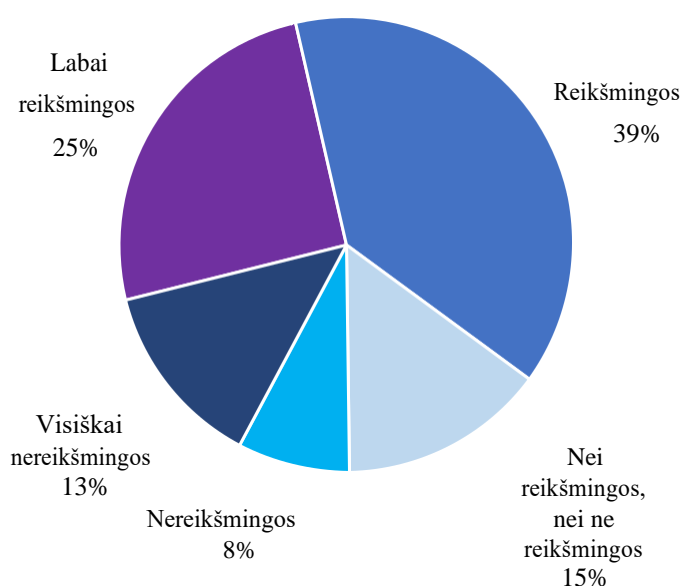

11 pav. Atsakymų į klausimą „Kaip greitai įsidarbinote, baigęs(-usi) studijas Marijampolės kolegijoje?“ pasiskirstymai (proc.)

Toliau absolventai buvo paklausti, kiek studijų Marijampolės kolegijoje metu įgytos kompetencijos buvo reikšmingos jų įsidarbinimo po studijų sėkmei. Atsakymams buvo pateikta

skalė: 1=Labai reikšmingos; 2=Reikšmingos; 3=Nei reikšmingos, nei ne reikšmingos; 4=Nereikšmingos; 5=Visiškai nereikšmingos. Apklausos dalyviai paprašyti nurodyti vieną, labiausiai jų situaciją atitinkantį atsakymo variantą.

Apklausos duomenys rodo, kad didžioji dalis absolventų mano, kad Marijampolės kolegijoje metu įgytos kompetencijos jų įsidarbinimo po studijų sėkmei buvo labai reikšmingos (25 proc.) arba reikšmingos (39 proc.) (12 pav.). Dar 15 proc. teigė, kad įgytos kompetencijos nei reikšmingos, nei nereikšmingos. Likę teigė, kad įgytos kompetencijos buvo arba nereikšmingos (8 proc.), arba visiškai nereikšmingos (13 proc.). Apskaičiavus vertinimų vidurkį, paaiškėjo, kad jis lygus 2,5, t. y. tarp vertinimų „Reikšmingos“ ir „Nei reikšmingos, nei ne reikšmingos“.

12 pav. Atsakymų į klausimą „Kiek studijų Marijampolės kolegijoje metu įgytos kompetencijos buvo reikšmingos Jūsų įsidarbinimo po studijų sėkmei?“ pasiskirstymai (proc.)

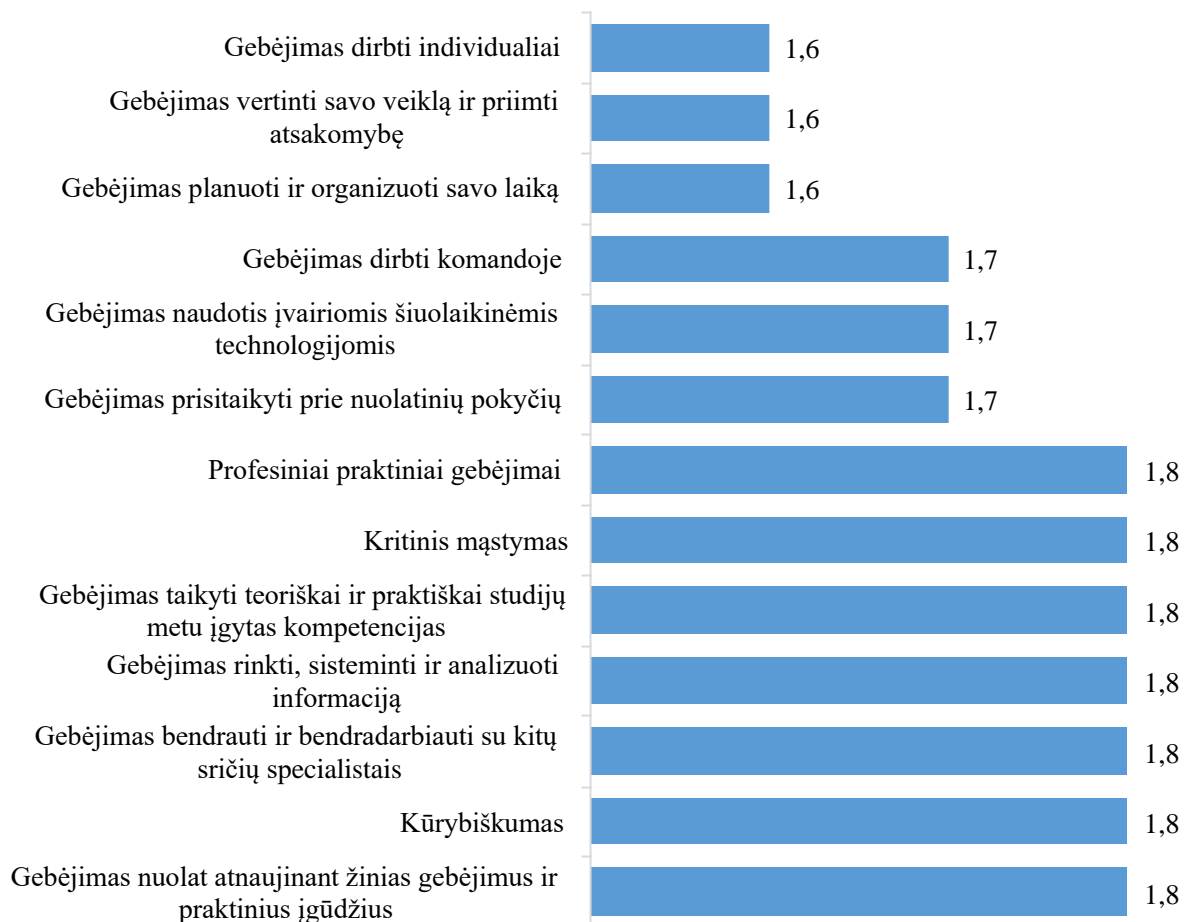
Detalesnei analizei absolventai buvo paklausti, kurie gebėjimai, įgyti studijų Marijampolės kolegijoje metu, tapo reikšmingais jų situacijai darbo rinkoje. Buvo suformuluotas klausimas, kuriame apklausos dalyviai prašomi įvertinti tokius gebėjimus:

- gebėjimas rinkti, sisteminti ir analizuoti informaciją;
- gebėjimas taikyti teoriškai ir praktiškai studijų metu įgytas kompetencijas;
- gebėjimas nuolat atnaujinti žinias gebėjimus ir praktinius įgūdžius;
- kritinis mąstymas;
- kūrybiškumas;
- gebėjimas dirbti komandoje;
- gebėjimas dirbti individualiai;
- gebėjimas planuoti ir organizuoti savo laiką;

- gebėjimas prisitaikyti prie nuolatinių pokyčių;
- gebėjimas bendrauti ir bendradarbiauti su kitų sričių specialistais;
- gebėjimas vertinti savo veiklą ir priimti atsakomybę;
- gebėjimas naudotis įvairiomis šiuolaikinėmis technologijomis;
- profesiniai praktiniai gebėjimai.

Vertinimams pateikta skalė: 1=Labai reikšmingas; 2=Greičiau reikšmingas; 3=Greičiau nereikšmingas; 4=Visiškai nereikšmingas. Papildomai pateiktas atsakymo variantas 9=Nežinau. Atlikus apklausą, paaiškėjo, kad dominuoja vertinimai „Labai reikšmingas“ ir „Greičiau reikšmingas“, tačiau atskirų gebėjimų atžvilgiu vertinimai yra pasiskirstę nevienodai. Daugiausiai absolventų – apklausos dalyvių nurodė, kad jiems įsidarbinant labai reikšmingais tapo tokie studijų Marijampolės kolegijoje metu įgyti gebėjimai: gebėjimas dirbti individualiai (52 proc.), planuoti ir organizuoti savo laiką (49 proc.), vertinti savo veiklą ir priimti atsakomybę (49 proc.). Dar absolventai – apklausos dalyviai nurodė, kad įsidarbinant greičiau reikšmingais tapo gebėjimai: kritinis mąstymas (52 proc.), bei gebėjimas naudotis įvairiomis šiuolaikinėmis technologijomis (50 proc.). Iš neigiamai vertinamų gebėjimų įsidarbinimo metu greičiau reikšmingais tapo tokie gebėjimai: bendrauti ir bendradarbiauti su kitų sričių specialistais (17 proc.), kūrybiškumas (17 proc.), taikyti teoriškai ir praktiškai studijų metu įgytas kompetencijas (16 proc.). Dėl pastarųjų dviejų gebėjimų dar po 3 proc. absolventų išsakė nuomonę, kad jis buvo visiškai nereikšmingas įsidarbinant. Visiškai nereikšmingais įvardyti ir gebėjimai: nuolat atnaujinti žinias gebėjimus ir praktinius įgūdžius, bei prisitaikyti prie nuolatinių pokyčių.

Apskaičiavus vertinimų vidurkius nustatyta, kad labiausiai reikšmingais įsidarbinant absolventai laiko tokius gebėjimus: gebėjimas planuoti ir organizuoti savo laiką; gebėjimas vertinti savo veiklą ir priimti atsakomybę; gebėjimas dirbti individualiai (13 pav.). O mažiausiai reikšmingais absolventai laiko gebėjimus: gebėjimas nuolat atnaujinant žinias gebėjimus ir praktinius įgūdžius; kūrybiškumas; gebėjimas bendrauti ir bendradarbiauti su kitų sričių specialistais; gebėjimas rinkti, sisteminti ir analizuoti informaciją; gebėjimas taikyti teoriškai ir praktiškai studijų metu įgytas kompetencijas; kritinis mąstymas; profesiniai praktiniai gebėjimai.

13 pav. Atsakymų į klausimą „Kurie gebėjimai, įgyti studijų Marijampolės kolegijoje metu, tapo reikšmingais Jūsų situacijai darbo rinkoje?“ vidurkiai

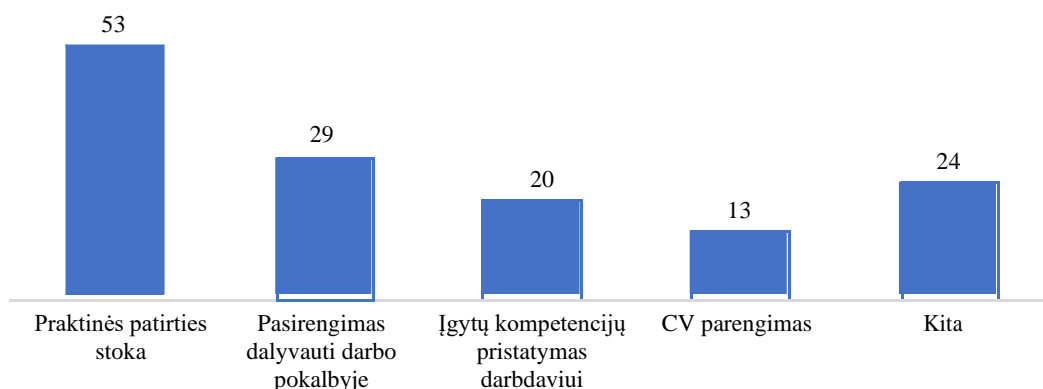
Vertinimo skalė: 1=Labai reikšmingas; 2=Greičiau reikšmingas; 3=Greičiau nereikšmingas; 4=Visiškai nereikšmingas

Absolventai taip pat buvo paklausti apie problemas, su kuriomis jiems teko susidurti, ieškant darbo ir įsidarbinimo metu. Suformuluotas atitinkamas klausimas su atsakymų variantais:

- įgytų kompetencijų pristatymas darbdaviui;
- praktinės patirties stoka;
- cv parengimas;
- pasirengimas dalyvauti darbo pokalbyje;
- kita.

Absolventai galėjo pateikti iki trijų jų nuomonę atitinkančių atsakymų. Kiek daugiau negu pusė apklausos dalyvių (53 proc.) nurodė, kad įsidarbinant patyrė problemų, susijusių su praktinės patirties stoka (14 pav.). Beveik trečdalis (29 proc.) nurodė, kad susidūrė su pasirengimo dalyvauti darbo pokalbyje problema, penktadalis – su įgytų kompetencijų pristatymo darbdaviui problema, 13 proc. – su CV parengimo problema. Dar 24 proc. nurodė atsakymą „Kita“, ir jie buvo paprašyti atsakymą detalizuoti. Kai kurie iš jų dėl įvairių priežasčių (augina vaiką; jau dirbo, kt.) darbo neieškojo. Kiti, ieškoję darbo, teigė, kad su problemomis nesusidūrė. Dar kiti su problemomis

susidūrė, ir šie pateikė eilė atsakymo variantų. Kai kurios paminėtos problemos yra bendresnio pobūdžio: nėra laisvų darbo vietų; darbdaviai nepriima vyresnių asmenų be patirties, todėl studijų metu įgytos kompetencijos tampa santykinai bevertės; problema įsidarbinti tapo asmens sveikatos problemos. Kiti apklausos dalyviai teigė, kad darbdavys kolegijoje įgyto išsilavinimo nelaikė aukštosios mokyklos lygio, arba problema įsidarbinant kilo dėl santykinai prastos kolegijos reputacijos.

14 pav. Atsakymų į klausimą „Su kokiais pagrindinėmis problemomis susidūrėte, ieškodamas(-a) darbo ir įsidarbinimo metu?“ pasiskirstymai (proc.)

Toliau absolventai buvo klausiami, su kokiais sunkumais susidūrė pirmaisiais darbo metais po studijų kolegijoje. Tai buvo atvirojo pobūdžio klausimas, todėl apklausos dalyviai galėjo laisvai išsakyti savo nuomones. Nemažai jų teigė, kad pirmaisiais darbo metais po studijų kolegijoje su jokiais sunkumais nesusidūrė, problemų nekilo. Kiti nerado darbo arba nedirba pagal įgytą specialybę. Sunkumų patyrę absolventai, pirmiausiai, nurodė praktinės patirties stoką. Iš kilo ir problemų su dokumentų tvarkymu, naudojimusi naujomis technologijomis, nežinojimu, kokia institucija už kokias socialinės paslaugas atsakinga. Sudėtingiau buvo pradėti bendradarbiauti su kitomis institucijomis, atstovaujant klientą, tarpininkauti. Adaptacija naujame kolektyve, nauji dalykai, daug naujų negirdėtų terminų, buvo sunku viską įsiminti ir „prasilaužti“ į priekį. Anot apklausoje dalyvavusių absolventų, daug dalykų jie nežinojo, todėl turėjo kreiptis konsultacijų į kolegas, administraciją. Absolventai patyrė, kad studijų metu įgyta teorija beveik niekaip nepritaikoma praktikoje. Situaciją apsunkino prisitaikymo prie naujos darbo aplinkos, prie naujo darbo pobūdžio poreikis. Kai kuriems sunkumų sukėlė atsakomybės už savo darbą našta, suvokimas, kad atliktas darbas turi būti kokybiškas. Kai kuriuos valdė nepasitikėjimas savimi.

Absolventai susidūrė ir su neobjektyvumu, kai darbdaviai net nepasidomėję jų kvalifikacija, suabejojo turimais gebėjimais dėl kolegijos kurią baigė. Kiti susidūrė su situacija, kad kolegijos rodė nepasitikėjimą dėl apklausos dalyvio amžiaus, šie absolvento nuolat girdėjo frazę

„nieko, palauk, mes visi buvom užsidegę, greit ir tu perdegsi“, tai šiek tiek menkino jų pasitikėjimą savimi ir užsidegimą, norą keisti padėtį darbinėje aplinkoje.

Pagaliau, absolventai buvo paklausti, ką siūlytų keisti Marijampolės kolegijoje, siekiant gerinti absolventų integraciją į darbo rinką po studijų. Tai buvo atviras klausimas, leidęs apklausos dalyviams laisvai išsakyti savo nuomones. Dalis jų atsakė, kad neturi arba nežino, ką pasiūlyti. Kiti pateikė nemažai pasiūlymų.

Absolventų nuomone, kolegija, pirmiausiai, turėtų siūlyti tokias studijų programas, kurios rengtų paklausių darbo rinkoje profesijų specialistus. Tačiau turėtų būti tobulinamas ir studijų procesas. Dėmesys ypač atkreiptas į praktikas. Su jomis susiję daugiausia pasiūlymų dėl absolventų įsidarbinimo. Yra siūloma skirti daugiau laiko realiems praktiniams įgūdžiams lavinti; organizuoti kuo daugiau ir įvairesnės praktikos; organizuoti praktikas kiekvienais mokslo metais; parinkti arba kurti patrauklesnes praktikos vietas. Praktika turėtų būti kokybiška, atliekama įmonėse, o ne sėdint kolegijoje, t. y. tokia, kuri studentus paruoštų realiam darbui, kad vėliau jiems būtų lengviau įsidarbinti. Praktikos metu turėtų būti sudarytos sąlygos geriau susipažinti su institucija, kurioje dirbama.

Būtų tikslinga, kad praktika būtų su pusės metų garantija tolimesniam darbui. Arba siūloma, kad kolegija sudarytų sutartis su įstaigomis, kuriose studentai ne tik atliktų praktiką, bet ir įsidarbintų studijų metu. Taip kaupęsi patirtis, ir baigę studijas savo CV absolventai galėtų įrašyti, kad dirbo pagal specialybę. Taip, apklausos dalyvių nuomone, baigę studijas absolventai taptų daug patrauklesni darbdaviams, kurie dažniausiai ieško bent vienerių metų darbo patirtį turinčių darbuotojų. Manoma, kad tai labai prisidėtų prie greitesnio studijas baigusių asmenų įsidarbinimo.

Paskutiniaisiais studijų metais, jei studentas būtų motyvuotas dirbti, sudaryti galimybes įsidarbinti. Siekiant didinti absolventų įsidarbinimą, tikslinga teikti darbo pasiūlymus baigiantiems studijas. Šiuo tikslu būtų tikslinga pasirašyti sutartis su įmonėmis / įstaigomis, kurios galėtų įdarbinti bent po vieną studentą iš karto po studijų. Gal net galėtų būti pasirašomos keturšalės sutartys tarp kolegijos, įstaigos, užimtumo tarnybos ir studento. Tokias sutartis būtų tikslinga pasirašyti dar praktikos metu. Šiuo tikslu tikslinga rengti daugiau susitikimų su verslo atstovais, užtikrinti aktyvesnę bendradarbiavimą, ieškoti būdų studentams užtikrinti dažnesnes praktikas įmonėse.

Pateiktas siūlymas bendradarbiauti su įvairiais partneriais tiek regione, tiek šalyje bei užsienyje, taip padedant integruotis: vykdyti susitarimus su partneriais dėl trumpalaikės savanorystės, pavyzdžiui, po paskaitų ar šeštadieniais sudaryti galimybę padirbėti, susipažinti su darbine aplinka. Tai būtų kitokio pobūdžio veikla negu praktika, nes praktikos turi savo planus, kuriais studentai vadovaujasi ir taip nepilnai plečia savo žinias, tai suvaržo galimybę atrasti save

įmonėje. Taip pat praktikos atlikimas toje pačioje įmonėje mažina galimybes pažinti įvairias įmones, teoriškai studentai turi galimybę atlikti praktikas kitose įmonėse, tačiau praktiškai yra skatinama nemigruoti, o pasilikti toje pačioje įmonėje.

Kita vertus, pačios įstaigos taip pat turėtų būti suinteresuotos įdarbinti naujus žmones. Tam darbdaviai turėtų permąstyti reikalavimus apie darbo patirtį bei pažįstamų žmonių priėmimą į darbo vietas, kurias gali užimti jauni specialistai, ypač kai studentas bando kažkur įsitvirtinti, tačiau nepavyksta vien dėl to, kad darbdavys reikalauja patirties.

Įvesti dalyką, kurio metu būtų pristatoma, kaip taisyklingai prisistatyti darbdaviui, sudaryti asmeninį CV, parašyti motyvacinį laišką, padėtų pasiruošti darbo pokalbiams, būtų supažindinti su darbo rinkos ypatumais, įsidarbinimo galimybėmis srityje, susijusioje su pasirinkta profesija, būtų skatinamas pasitikėjimas savimi kaip specialistu ir t. t. Tokios verslumo pamokos praverstų, padėtų absolventui lengviau savarankiškai integruotis į darbo rinką. Baigus kolegiją siūloma absolventui suteikti raštiškas rekomendacijas, kurias jis galėtų panaudoti dirbinantis, nes kartais darbdaviui sunku suvokti, kokius gebėjimus turi šią specialybę įgijęs absolventas, kaip jam sekėsi tam tikri dalykai, kaip jį vertina pati kolegija.

Kolegija turėtų sudaryti sąlygas ją baigti tik stropiems studentams, o ne visiems iš eilės. Kolegijos absolventų reputacija ne visada yra vertinama gerai, nes nemažai studentų ją baigia ne dėl to, kad sugebėjo, bet dėl to, nusipirko baigiamuosius darbus ar pan. „Praleisti“ studentai teršia visos kolegijos, visų studijų gerą vardą.

Darbo pradžia gali būti sunki, net ir po studijų kurį laiką absolventams būtų tikslinga dalyvauti supervizijose kolegijoje, dalintis savo darbo patirtimis su buvusiais kolegijos studentais.

Apibendrinant galima pateikti vieno absolvento nuomonę, kad studijos Marijampolės kolegijoje tikrai gerai paruošia darbui pagal specialybę, tiek praktika, tiek teorinės žinios yra vertinamos, todėl nėra sunku įsidarbinti baigus studijas, svarbiausia, kad pats studentas rodytų iniciatyvą ir norą dirbti. Kita vertus, absolventai pastebi, kad kolegija privalo užtikrinti gerą studijų kokybę, o kiek žinių studentas įsisavins, priklauso nuo studento noro, gebėjimų ir galimybių.

3. IŠVADOS

Atlikus Marijampolės kolegijos absolventų apklausą, galima daryti tokias išvadas:

1. Anot absolventų, dažniausi motyvai studijuoti Marijampolės kolegijoje yra galimybė gauti aukštojo mokslo studijas, neišvykus iš regiono, bei patraukli studijų programa. Šiuos motyvus įvardijo po du trečdalius absolventų - apklausos dalyvių.
2. Per du trečdalius absolventų studijas rinkose pagal informaciją iš interneto portalų, du trečdaliai – kad iš draugų, pažįstamų arba artimųjų.

3. Beveik du trečdaliai absolventų tikrai vėl rinktųsi, ir beveik trečdalis labiau rinktųsi negu nesirinktų tą pačią studijų programą Marijampolės kolegijoje, jeigu būtų tokia galimybė. Be to, daugeliu atvejų rekomenduotų studijas kolegijoje pažįstamam asmeniui, rečiau – savo šeimos nariui.
4. Iš pagrindinių studijų turinio ir metodų Marijampolės kolegijoje privalumų absolventai išskyrė kvalifikuotus dėstytojus bei įdomų studijų dalykų turinį. Studijų turinio ir metodų kokybei tobulinti absolventai pasiūlė teikti daugiau studijų galimybių išstestiniu būdu, daugiau laiko skirti dėstomų dalykų aiškinimui pasitelkiant gyvenimiškus pavyzdžius, įtraukti daugiau praktinių užsiėmimų valandų.
5. Trys ketvirtadaliai pagrindiniu nematerialinės studijų aplinkos privalumu Marijampolės kolegijoje absolventai nurodė galimybę gauti kolegines studijas, neišvykstant iš regiono. Trečdalis absolventų tarp privalumų nurodė galimybę gauti universitetines studijas, neišvykstant iš regiono. Nematerialinei studijų aplinkai kolegijoje tobulinti absolventai pasiūlė skirti daugiau dėmesio bendravimui su studentais, labiau pritaikyti bibliotekos darbą prie studentų poreikių.
6. Iš materialinės studijų aplinkos privalumų Marijampolės kolegijoje du trečdaliai absolventų nurodė puikiai įrengtas auditorijas, daugiau kaip pusė - vadovėlių ar kitų studijoms reikalingų leidinių prieinamumą. Materialinei studijų aplinkai kolegijoje tobulinti absolventai pasiūlė atnaujinti bibliotekos fondus bei auditorijų įrangą ir techniką.
7. Įgytų kompetencijų ir kvalifikacijų vertinimo vidurkis svyruoja tarp vertinimų „Gerai“ ir „Vidutiniškai“. Subjektyvia absolventų nuomone, palankiausiai vertinamas gebėjimų dirbti individualiai ir komandoje ugdymas, o mažiausiai palankiai – gebėjimo bendrauti ir bendradarbiauti su kitų sričių specialistais ugdymas.
8. Daugiau kaip pusė absolventų įsidarbino dar studijų metu. Kitų daugumas - per pusė metų po studijų baigimo. Kolegijoje išugdytų gebėjimų reikšmingumą įsidarbinant absolventai vertina tarp „Reikšmingos“ ir „Nei reikšmingos, nei ne reikšmingos“. Absolventų nuomone, įsidarbinant reikšmingiausi yra studijų metu įgyti gebėjimai dirbti individualiai, vertinti savo veiklą ir priimti atsakomybę bei planuoti ir organizuoti savo laiką.
9. Dažniausios problemos ieškant darbo arba įsidarbinant absolventams yra praktinės patirties stoka. Atitinkamai, apklausos dalyviai pateikė nemažai siūlymų dėl absolventų įsidarbinimo baigus studijas, iš kurių daugiausiai susiję su studijų metu atliekama praktika.